

Stella Scholae

Az iskola csillaga

Bethlen Gábor
Általános Iskola
Székelyudvarhely

14. szám

2011. január 26.

Farsang régen és ma

A farsangi szokások Magyarországon a középkorban terjedtek el német hagyományok hatására. A farsang szó bajrosztrák eredetű (Fasching), mely a "bolondosan beszélők gyülekezetét", jelentette. A név onnan eredt, hogy farsang idején büntetlenül ki lehetett mondani a máskor tilos dolgokat.

A XV. század óta szólnak feljegyzések álarcviselésről. Az álarc ijesztő volt, hogy elriassza a rossz szellemeket.

Mátyás király, de II. Lajos idejében is, a királyi udvartól a kis falvakig mindenütt farsangoltak.

A karnevál neve a rómaiaktól ered, akik a böjt előtt így kiáltottak fel: Carne vale! (Hús, ég veled!)

Régi farsangi szokások

A fonó volt a falu színháza. Az emberek előre betanult vagy rögtönzött jelenetekkel szórakoztatták, vagy éppen bosszantották egymást, beszélgettek, tréfálkoztak, játszottak, táncoltak, énekeltek vagy éppen partnert választottak.

A multságok fénypontját jelentette a maskarások farsangi megjelenése, akik fonóból-fonóba jártak, ijesztgették a gyermekeket, a lányokat, asszonyokat.

A lakodalmak is a farsang idejére estek. Az eladó lányoknak illendő volt a farsangon férjet találni, ahogy a régi rigmus is mondja "Ma menyasszony, holnap asszony, holnapután komámasszony.."

Farsang végén gyakoriak voltak a tréfás jelenetek, ilyenkor került sor a pártában maradt lányok kicsúfolására: "Ecce neki, dáridom, a farsangot bevártam. De vőlegényt nem kaptam. Jaj, de hoppon maradtam!.."

De nemcsak a lányokat csúfolták, kifigurázták az öreglegényeket is: "Húshagyó, húshagyó, itt maradt az eladó. Emelj rönköt, szakadj meg! Mért nem házasodtál meg?!.."

Gyermekkoromban Farsang idején többféle bált tartottak szülőfalumban. Az ú.n. "színdarabos bálon", mindenki részt vehetett, aki bálba való volt. A "házasember-bál", volt a tulajdonképpeni kosaras bál. Ilyenkor vitték otthonról fonott kosárban az enni-innivalót.

Volt "gyermektánc", is, ami később átalakult a gyermekek

számára szervezett karnevállá.

Az utolsó farsangi napon, Húshagyókedden került sor a farsang búcsúztatására, a farsangtemetésre. Az emberek maskarába öltöztek, bábukat égettek, majd hajnalig mulatoztak. Hitük szerint a bábuégetéssel nemcsak a telet semmisítették meg, hanem minden bajt, rontást, szerencsétlenséget is. A mókás menet végigvonult a falun, bemutatták Cibere vajda és Konc király csatározását. A szalmabábut a siratóasszonyok jajveszékelve, tréfás rigmusokkal siratták, búcsúztatták, temették, majd a főtéren meggyújtották és elégették. Ezt a jelenetet láthatjuk évről-évre iskolánkban Biró-Ambros Lenke tanítónő tanítványainak előadásában.

Farsang ma

Évtizedeken keresztül a farsangot többé-kevésbé az iskolások (elvéve a felnőttek) karneváljai, iskolai álarcosbábjai képviselték. Aztán jött a változás és jelentést kapott a "hagyományörzés", fogalma. Az emberek komolyan vették a szép biztató szavakat: "Őrizzétek nagyapáitok, nagyanyáitok örökségét, vigyétek és adjátok tovább a szép hagyományokat.."

Szervezik a kosaras bálakat, álarcos multságokat, műsoros rendezvényeket városunk különböző érdekeltségű és összetételű közösségei, az egyházi-, kulturális-, munkahelyi vagy éppen gyermekközösségek, hiszen az emberekben ma is él a mókázás, a szórakozás igénye.

A világ más vidékein is féktelen mulatozás jellemzi az utolsó farsangi napokat. Meg kell említenem a bázeli farsangi játékokat, a rajnai vagy kölni farsangi hagyományokat, az ausztriai farsangi herceg választásának szokását, a belgiumi körmeneteket, a farsangi "barátság-táncát", valamint a karnevált lezáró bohóccégetést. Talán leghíresebbek, leglátványosabbak a riói és velencei karneválok, melyre a világ sok tájáról seregenek az érdeklődők.

Szórakozzunk, mulassunk hát mi is, és Sarkady Sándor költővel, együtt mondjuk: "Maskarások, bolondok, rázzátok a kolompot. Takarodjon el a tél, örvendezzen, aki él!.."

Péterffy Lenke Júlia, tanító

Híreink

1. A Hargita Megyei Tanfelügyelőség pályázatot hirdetett egy 2011-es naptár díszítésére a Te iskolád címmel. A diákok az iskolát négy évszak idején kellett lerajzolni. Pályázó tanulók iskolánkból: Jakab Zsófia, (I. B) Kertész Zsuzsa, (I. B) Tőkés Noémi, (V. A) Klein István, (V. B) Száva Katalin,

(V. B) Jakab Eszter (VI. B). Irányító tanár: Balázs Ibolya.

2. Dec. 6-án iskolánkban járt a Mikulás. Minden osztálynak hátrahagyta az üzenetét, melyet a nyolcadik osztályosok tolmácsoltak.

3. Dec. 6-án az ötödik-hatodik osztályok, dec. 8-án az egy-négy nézte meg A Titok című előadást a gyergyószentmiklósi Figura társulat elő-

adásában Nagy Bandó András A Kis-kalácsai Királyság meséje alapján.

4. Dec. 22-én a Városháza előtti téren iskolánkból a IV.A osztály Biró-Ambros Lenke tanítónő rendezésében, színvonalas műsorral lépett fel. Az előadáshoz a zenei betétet az I-IV osztályosok Gyöngyharmat elnevezésű kórusa szolgáltatta.

(folytatás a 8. oldalon)

Tanáraink emberközelből

Név: Fülöp Etelka

Születési dátum: 1956. február 7.

1. Hol született a tanító néni, és hol járt iskolába?

1956. február 7-én születtem Csíkszentgyörgyön. Szülőfalumban tanultam a betűvetést, onnan indultam a tanítói pálya felé. Sok kedves emlék fűződik az iskolámhoz. Tanító nénim kedvességét, bátorító mosolyát máig sem feledem. Találkozni vele mindig öröm számomra.

Tanulmányaimat Székelyudvarhelyen folytattam. 1976-ban végeztem. Akkor kezdődött a nagybetűs élet.

2. Miért választotta a pedagógus pályát?

Tömören fogalmazva, tanító nénim biztatására választottam ezt a pályát. Ő látott valamit bennem.

3. Hol tanított?

Friss végzetten, tele tettvágygal, tervekkel kezdtem a tanítói pályámat Csinódon, egy szülőfalumhoz tartozó tanyán. Itt egy kicsit megtorpantam, nem ilyenek képzeltem a kezdést, nem ilyen világra számítottam. Hisz Csinód egy tanya, távol a civilizációtól, ahol még villanyvilágítás sem volt. De mindezt kárpótolták az emberek, akik egyszerűségükben voltak nagyszerűek. Nem volt könnyű a kezdet, de mindenhol van szép és jó, csak meg kell találni. Egy évet tanítottam, és tanultam hogyan kell az egyszerű dolgoknak is örülni. Utána Csíkszentmártonra kerültem. Az már más világ volt. Ott nagyon szerettem tanítani. Majd

Máréfalvára kerültem, onnan aztán 1981-ben Székelyudvarhelyre, a 6-os számú Általános Iskolába.

4. Vannak-e kedves emlékei?

Nagyon sok kedves emlékem van, de legfőképpen tanítványaim csillogó, ragyogó tekintetére emlékszem szívesen. Jól eső érzéssel tölt el a szülők visszajelzése: "Amit egy szülő az iskolától elvárhat, mi azt itt megkaptuk.,, Hát kell ennél több?

5. Mit jelent a tanító nének pedagógusnak lenni?

Pedagógusnak lenni nem csupán hivatás, elhivatottság. A jó pedagógus viseli gondját a jövőnek. A szakma komplex. Összetevői: hivatás, mesterség, foglalkozás. Az iskola a külvilágtól nem szigetelődhet el. A társadalmi változások nyomai tükröződnek az iskolai életben, legfőképp a pedagógus-diák viszony kialakulásában. Az iskola a társadalom kicsiben. A tanító és a diák is szerepet vállal el és játszik el. A jó tanítónak a gyermek szellemi, lelki fejlődését elősegítő tevékenységeket kell végeznie, és szeretnie kell ezt a munkát, magát a gyermeket. Minden erre épül.

A pedagógus a gyermek szemében megértő, kedves, türelmes, sokoldalú, következetes, játékos, nyugodt. A gyermekek olyan iskolára vágnak, ahol érdekes dolgok történnek velük, ahol a pedagógus olyan légkört tud teremteni, amelyben nem kell szorongani, nem kell félni, ahol lehet hibázni. Legfőképpen arra vágnak, hogy bátorítást, dicséretet, sok elismerést, támogatást kapjanak. Ez az én pedagógusi munkám.

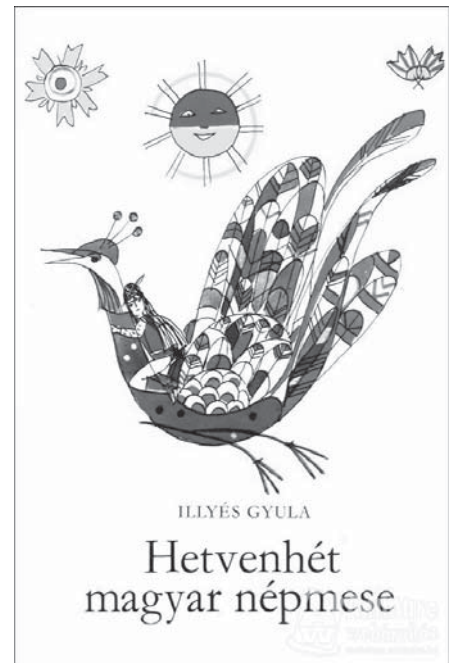
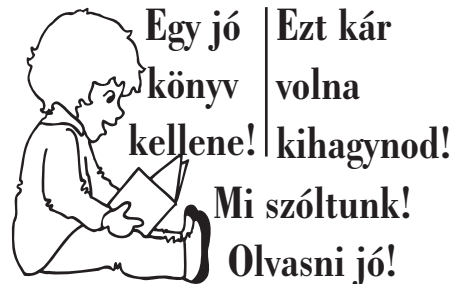
6. Szeret-e a mi iskolánkban dolgozni?

Igen, nagyon szeretem ezt az iskolát. A sok ragyogó szempár feledteti az adódó nehézségeket. Iskolánkra jellemző a gyermekközpontúság, a nyitottság. A diákoknak modern oktatási lehetőségeket nyújt. A lehetőségekhez mértén változatos programot kínál fel: számítástechnika, nyelvtanulás, természetvédelmi programok, erdei tábor, cserkészlet, sport, színjátás stb.

7. Mit üzen a diákoknak?

Üzenetem Benedek Elek soraiba rejtem. Olvassatok a szavak mögött! "Lehet belőled nagy ember, és hadd legyen, de szeretet nélkül igazán nagygyá nem leszel.,"

Kérdezt: Patakfalvi Anita, V.B

Ezek a mesék a tizennégymilliós magyarság megtelepülésének legkülönbözőbb tájain teremték; magukon hordják így e tájak sajátos mondataalakítását, nyelvi zeneiségét és - gyakran csak e tájakon értett - szavait. Egységesíteni, mindnyájunk számára azonnal érthetővé akartam tenni őket, úgy mégis, hogy a sajátosságukat megőrizték. Hisz egy nemzet annál szervezettebb, minél sokszerűbb; szellemileg annál gazdagabb és szabadabb, minél összetettebb, sőt tarkább; akár a festő a színeivel. S azután: ezekben a nem ma keletkezett mesékben csaknem teljességgel áll még a különös törvény: nyelvünk finomságainak megalkotói, legművészebb mesterei nem is oly rég népünk legelnyomottabb rétegének milliói voltak, a szegényparasztok. E mesterfogásoknak csak töredékeit is megőrizni nemzeti kötelesség, akár a műemlékvédelem. Illyés Gyula

(A könyvet megtalálhatjátok iskolánk könyvtárában.)

„Légy résen!”

79. sz. Bethlen Gábor
Cserkészcsapat

Betlehemi láng szétosztása

Már a huszonnegyedik esztendeje, hogy a Betlehemi Láng fénye, mely a Béke és Ökumene szimboluma, karácsonykor szerte Európát bevilágítja. Fényességet, melegséget, szeretetet visz a templomokba, az otthonokba, a szívekbe.

1986 óta minden december derekán Betlehemben, a Születés-kápolna mécseséről gyertyát gyűjtenek, és elindul a Láng féltve-vigyázva, őrizve, ápolva, továbbadva kézzől-kézre, viharlámpásról-viharlámpásra, előbb repülőben, majd vonatokon, száguldó országúti autókban, biciklisen, gyalogosan, hogy karácsony estéjére eljuthasson bazilikákba és kis fatemplomokba egyaránt.

Így vonult, vándorolt a Láng, az osztrák cserkészektől a magyarországi cserkészekhez, tőlük Felvidék, Délvidék, Kárpátalja, Erdély magyarlakta területeire.

Már jó néhány éve annak, hogy nekünk erdélyi cserkészeknek is megadtott azon lehetőség, hogy magunk mehessünk a Láng után. Az idén öt erdélyi cserkész lehetett december 13-án Bécsben, az európai szintű Lángosztó

ünnepeken, ahol több ország cserkész képviselőivel együtt átvehettük a lángot, hogy majd eljuttassuk Erdély sok kis településére.

December 17-én érkezett a Láng Csíkszeredából Udvarhelyre, és a Backamadarasi Kis Gergely Református Kollégium adott helyet az ünnepségnek.

Már a cserkészfoglalkozásokon készültünk karácsonyi énekekkel, versekkel, hogy az ünnepi műsorba mi is bekapcsolódhassunk. Felemelő volt együtt énekelni az Udvarhely körzet cserkészcsapataival (Udvarhely, Farkaslaka, Béta, Zetelaka, Szentkirály). Majd meggyújtottuk a mécseseket. Ragyogott az osztályterem a sok kis apró mécses fényénél.

A mi feladatunk volt, hogy a lángot a Bethlen negyedi templomokba eljuttassuk. Szász Zsuzsánna (VII.A) elmondta, Ady Endre Karácsony című versét, majd énekeltünk.

A mi csapatunkat a VII. osztályosok képviselték:

Jakab Emese és Szász Zsuzsánna, (VII.A), Lukács Róbert és Farkas Zsolt, (VII.B).

Dobai Zsuzsa, cserkész

A Magyar Kultúra Napja

Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be a Himnusz megírását.

A Magyar Kultúra Napját, 1989 óta január 22-én ünnepeljük, erre az eseményre emlékezve.

Egy-egy program, esemény kapcsán sokan, sokféle módon próbálnak megmutatni, átadni valamit kulturális, művészeti életünk értékeiből.

Iskolánkban osztályszinten ünnepeljük e jeles napot.

Kölcsey Ferenc: Himnusz
(részlet)

Isten, áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Bal sors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt,
Mégbűnhödté már e nép
A multat s jövőndőt!

A magyar népdalokról

A cserkészek szívesen és sokat énekelnek. Nótáznak őrsi összejöveteleken, táborokban, tábortűznél, túrakon.

Szerencsések vagyunk, mert hatalmas népdalmennyiségből válogathatunk. A hangulatunknak megfelelően énekelhetünk vidám, szomorú, csipkelődő hangvételűt. Mindig találhatóunk a lelkiállapotunknak megfelelő dallamot és szöveget.

A magyar népdalok tehát sokféle értezt szólaltatnak meg. A szövegekre a sokszínűség jellemző. Az egyes népdal típusok közül a legrégebb a sirató. A siratás az asszonyok, a halott legközelebbi nőrokonának a kötelessége volt.

Legnagyobb arányban szerelmi dalokat találunk népdalaink között, melyek éneklése nem kötődött kiemelt alkalomhoz. A szerelemről szóló dalokban szinte az összes, más témájú dalok jellemző motívuma előfordul. Jelkép-

rendszerünk legfontosabb motívumai: szél, tűz, csillag, víz, hal, madár, ló, falevél, ág, virág.

A táncdalok a táncos, hangszerrel kísért zenés multságok dalai, melyekben a fékevesztett jókedv nyilvánul meg.

A munkadal a hétköznapok során tevékenykedő ember éneke, mellyel tevékenysége monotonitását törte meg.

A lakodalmakon nemcsak az ünnepi eseményhez kötődő vőfélyrigmusok és lakodalmos énekek hangzottak el, hanem párosító dalok - tréfás csúfolók, valamint a menyasszonysírató.

Népdalaink eredetének kinyomozása a XIX-XX. század zenetudósainak, zeneszerzőinek - elsősorban Kodály Zoltánnak, Bartók Bélának és Vikár Bélának - köszönhető. A népdalgyűjtő útjaik során felhalmozott anyag és azok zenei elemzése nyújtott kétségtelen bizonyítékot arra, hogy népzeneink keleti eredetű, s legközelebbi rokonsá-

got a török népzenevel mutat. Bartók Béla 1936-os kelet-törökországi gyűjtőútján olyan török dallamokat jegyzett le, melyek népdalaink variánsaiként mutatkoztak.

Még a finnugor cseremis (mari - saját nyelvükön) népzene mutat feltűnő hasonlóságot régi típusú népdalainkkal. Ennek magyarázata, hogy a cseremiszek török népekkel éltek együtt egy időben.

Aratáskor, kukoricahántás közben, a fonóban, lakodalmos, énekelt népdalaink nemzedékről nemzedékre öröklődtek. Ma már az iskolai ének-zene órákon tanuljuk őket, és ott hallunk arról, mikor és miért énekelték ezeket az egyszerűségükben tökéletes dalokat.

A népdalok tanulásával ízes magyar beszédet gyakorolunk, és magyarságunkkal kapcsolatos ismereteink is bővülnek.

Jakab Emese, VII. A

Mi írtuk

Osztálykirándulás a Holdra (IV.A)

Egy szép nyári nappal kezdődött. A meleg miatt mindenki be volt húzódva a házba. De egyszer csak Norbinak rettenő ötlet jutott az eszébe.

- Utazzunk a Holdra!
 - És vigyünk úrsisakot!- kiáltotta Anna.
 - Meghívjuk az egész osztályt - mondta Barbi.
 - Nagyszerű lesz - ámuldozott Arni és Barni.
 - Kibérelünk egy űrhajót - sikoltott kórusban Viola és Bori.
- Úgy is lett, kibéreltünk egy űrhajót. Egy nap és 23 órába telt, amíg odaértünk. Amikor megérkeztünk, mindenki tátott szájjal nézett ki az ablakon.

- Ez nagyszerű!- mondta Dorotya.
- És, hogy lebegünk - örvendezett Tamás és Norbi.
- Hopp ide, hopp oda - ugrándozott Andi és Szidi.
- Az első gyerekek a Holdon - kiáltott Szabi és Őrsi.
- Kényelmes ez az űruha - döntötte el Lívia.
- Ebéd - mondta a tanci.

Ebédeltünk, majd szétnéztünk. Kevés látnivaló akadt: néhány kráter, a többi pusztaság. Később meg már fogyni kezdett a Hold. Nekünk se kellett több, beültünk egy űrhajóba, és visszautaztunk a Földre.

- Kinek tetszett? - kérdezte a tanci.
 - Nekeem!- kiáltott kórusban mindenki.
- Ez volt a Holdrautazás története.

Sebestyén Eszter, Feleki Viola, Vajda Szidónia, IV. A

Attila, a hunok királya

Élt egyszer réges-régen egy király. Attila volt a neve. Így emlegették: „Attila, a hunok királya.”

Attila a mondabeli Hunok ivadéka volt. Nevéhez sok monda kapcsolódik, például A csodaszarvas mondája, ami arról szól, hogy hogyan vezeti el a csodaszarvas Hunort és Magort az új hazába. Vagy Az Isten kardja, amelyből megtudjuk, hogy az akkori hit szerint, aki Isten kardjának tulajdonosa, az legyőzhetetlen.

Attila királynak két felesége volt. Az első, Réka királyné, hamar meghalt. A második, Ildikó özvegyen maradt, hiszen az esküvő utáni reggelen Attila királyt halva találták.

Gyermekei megkérdezték a táltosokat, hogy hogyan temessék el. A legidősebb táltos azt válaszolta, hogy föld alá, víz alá, napsugárba, holdfénybe, fekete éjszakába.

A fiúk készítettek egy arany, egy ezüst és egy vas koporsót. Ahol a Tisza két ágra szakad, ott az egyik ágot elterelték, ásattak egy mély gödröt, és fegyvereivel, kincseivel együtt oda temették el a nagy királyt. Majd visszaeresztették a vizet.

Így került Attila, a nagy király, a hunok leghíresebb vezére föld alá, víz alá, napsugárba, holdfénybe, fekete éjszakába.

Dénes Anita, IV.B

Elém toppant Toldi Miklós

Nyugalmas, csendes nyári este volt. Társaimmal a tábor-tűz körül ültünk.

Meséket, történeteket mondtunk egymásnak. Sokat nevetgeltünk, vigadtunk, és szomorkodtunk a történeteken.

Az egyik társunk így szólt:

- Hallottátok már a híres, neves Toldi Miklós történetét?

Mindenki elhallgatott, csupán a tücskök ciripelését lehetett hallani. És ekkor elkezdődött a történet. Magam előtt láttam egy nagy termetű, régi öltözetű, fegyveres, merész, bátor tekintetű embert. Pár másodpercig töprengtem, hogy ki lehet, de ekkor eszembe jutott: nagy termet, merész tekintet, csákány, buzogány...nem lehet más, mint Toldi Miklós.

Pallos volt a kezében, a másikban meg buzogányt tartott.

Ő is köszöntött, majd megkérdezte ki vagyok.

Szelíden, megszeppenten kezdtem a beszélgetést.

Aztán mély, dübörgő hangján elmondta, hogy Nagy Lajos udvarában él, és mostanság is elég sok a háború. A cseh vitéz legyőzése után nagy tiszteletnek örvend a királyi udvarban. Édesanyja, Toldiné is a király udvarában éldegél. Róka-lelkű bátyja, Toldi György pedig, azóta is Nagyfaluban műveli a földeket, és egy kis kunyhóban lakik. Egész nap dolgoznia kell.

Majd alakja elhalványult.

Remélem, találkozunk még a jövőben, - mondtam.

Ő erre vigyázzba vágta magát, és csak ennyit mondott: Tisztelettel!- és eltűnt.

Számomra örömteli volt a találkozás, remélem, nektek is alkalmatok nyílik, találkozni a derék vitézzel.

Balázs Brigitta, VII.A

Nyuszi Guszi répája

Zúgott a szél. Esett a hó. Nyuszi Guszi búsan ugrált a mezőn. Seholy egy saláta, egy répa!

A közeli dombon vidám gyerekeket pillantott meg. Hóembert építettek. Messziről virított a sárgarépaorr! Nyuszi Guszi türelmetlenül várta, hogy a gyerekek elmenjenek. Amint elmentek, az éhes nyúl boldogan szaladt el a répával. A hóember répa orra megmentette az éhségtől.

Dusinszky Sarolta, II.B

A börtönbe zárt mókus monológja

Felháborító és felfoghatatlan, ami velem történik! Börtönben? Én? Egy félreértés miatt zártak be, pedig nem is én vagyok a hibás. Csak kölcsön vettem azt az egy makkot. És ez a bűnöm? Ez igazságtalanság! Bezárnak ide, mint egy valóságos bűnözőt. Nagyon el vagyok keseredve. Mi lesz most velem? Mikor szabadulok ki?

Mit gondolnak rólam most a többi állatok, hogy milyen mókus vagyok én? Most aztán lesz időm gondolkodni, búslakodni. Végiggondolhatom a hibáimat, hogy mit kellett volna másként tennem. És ha így tudom, hogy ez lesz a következménye, nem is egy, hanem nyolc-kilenc makkot is kölcsön vehettem volna, és ha be is zárnak, legalább tele pocakkal. Jaj, mit beszélek itt!

Nagyon ideges vagyok! És ez a szűkös hely! Nem férek! És ezek a vasak körülöttem! Ijesztőek! Milyen jó lenne, most a barátaimmal lenni, velük sétálni meg nevetgélni, ágról-ágra ugrádozni! De nem, nekem itt kell ülnöm, bezárva, halálra ítélve.

Vajon, ha bocsánatot kérek, bebizonyítom, hogy ártatlan vagyok, lesz menekvés???

Mózes Andrea, VIII.B

Újévi jókívánságok

Adjon Isten jó napot,
Minden napra holnapot,
Barátot és családot,
Illatozó kalácsot,
Szeretetet és hitet,
Gyertyafényes ünnepet!

Kitartó hétfőt,
Pompás keddet,
Mesés szerdát,
Örömteli csütörtököt,

Hálás pénteket,
Nyugalmas szombatot,
Boldog vasárnapot!

2011-re kívánok
12 hónap boldogságot,
52 hét vidámságot,
365 nap sikert,
8760 óra egészséget,
526500 perc jószerencsét,
31536000 másodperc
örömet!

(III.A)

Anyanyelv és idegen nyelv: tippek, hogyan gyarapítsd a szókincsed!

Nem mindegy, hogyan fejezed ki magad, hiszen a pontatlanul, esetleg nem alkalomhoz illő nyelvhasználattal tökéletes félreértések vígjátékába keveredhetsz. A probléma éppúgy megjelenik az anyanyelvnél, mint ahogyan egy idegen nyelvnél: az alábbi tippek mindkét területen hasznatosra lehetnek.

Amikor fiatalok vagyunk, és az időnk 90%-át a haverokkal töltjük, magasról teszünk arra, hogy a szókincsünk nagy rész szleng, és válogatott káromkodásokkal cifrázzuk a mondanivalónkat. Ám az egyetemen, és később a munkahelyen fontos lesz, hogy hogyan fogalmazod meg a mondanivalódat - no és a privát szférában is megkönnyíti a dolgodat, ha mindig azt mondod, amit mondani szeretnél... Lehetsz akármilyen rátermett egy munkára, ha egy általános iskolás szintjén beszélsz, biztosra veheted, hogy nem fognak felvenni.

Ráadásul a szókincsgyarapítás nem csak az anyanyelvben fontos; idegen nyelvek tanulásánál is létfontosságú, hogy minél több kifejezést ismerj.

Ám nem kell aggódni; ha tudatosan készültök, és odafigyelték arra, hogy gyarapítsátok a szókincsedet, nem lesz problémátok. Íme néhány egyszerű módszer, amivel minden nap egy kicsivel okosabbak lehettek!

1. Naponta foglalkozz a nyelvvel!

Ha láttad az Oscar című filmet, eszedbe juthat, hogy a Sylvester Stallone által alakított Franco Prolone minden nap tanult egy új szót, hogy műveltebbé váljon. Ezt a módszert te is nyugodtan alkalmazhatod. Csapj fel egy szótárt, vagy keress olyan netes oldalt, ami szavakkal foglalkozik, és minden nap tanulj meg egy új kifejezést. Pár perc alatt meg vagy vele, úgyhogy a 'nincsen rá időm' nem kifogás!

2. Légy kíváncsi!

Attól nem leszel stréber, ha érdeklődsz a világ iránt. Biztosan van olyan téma, amiről többet szeretnél megtudni. Keress a témáról könyveket, vagy cikkeket a neten - tuti, hogy lesznek benne olyan szavak, amik újak. És új szó alatt értjük azokat is, amiket ismertek, de soha nem használtok.

3. Játékosan könnyebb tanulni!

Játssz szójátékokat, mint például a Scrabble. Ám ha nincsen benne partnered, akkor se csüggedj! Szerezz be az újságárusnál egy keresztretjvény-füzetet! Így nemcsak új szavakkal fogsz megismerkedni, de rengeteg érdekes dolgot is tanulhatsz belőlük, például a történelemtől vagy az élővilágról.

4. Olvass!

Keress regényeket vagy novellákat, amik érdekelnek. Nem feltétlenül kell Jókait választanod; bármelyik kortárs alkotás megteszi.

5. Használd a megtanult szavakat!

Fontos, hogy ha megtanultál egy szót, akkor azt beleépítsd a szókincsedbe, hiszen ha sokáig nem használsz, akarva-akaratlanul el fogod felejteni. Természetesen nem arról van szó, hogy mindenáron belepakold a mondataidba a kifejezéseket, hiszen akkor erőltetett lesz a beszéded. Próbáld odafigyelni, hogy a megfelelő környezetben, a megfelelő helyen használd az újonnan elsajátított szavakat.

Írni szeretnél a szövegszerkesztővel. Párosítsd össze az igéket a főnevekkel, majd egészítsd ki a szöveget!

1. edit	document
2. insert	computer
3. open	computer
4. print	file
5. save	Microsoft Word
6. switch off	document
7. switch on	picture

Frist I *switch on my computer*, and

Then I and maybe

Then I and then

Scherzfragen:

- 1) Was ist der Unterschied zwischen einem Bäcker und einem Teppich? Der Bäcker muss morgens früh um halb 4 aufstehen. Der Teppich kann liegenbleiben.
- 2) Wer lebt von der Hand in den Mund? Der Zahnarzt
- 3) Wer hört alles und sagt nichts? Das Ohr
- 4) Welcher Mann hat kein Gehör?

Der Schneemann

- 5) Was ist schwerer? Ein Kilo Gold oder ein Kilo Silber? Beides ist gleich schwer.
- 6) Wie nennt man in Honig eingelegte Eier? Methoden
- 7) Wie viele Erbsen passen in ein leeres Glas? Eine, danach ist es nicht mehr leer!
- 8) Was passiert mit einem Engel, wenn er in einen Misthaufen fällt? Er bekommt Kotflügel.

Ghicitori grele, dar faine

1. Fratele unui economist a murit, dar omul care a murit nu avea niciun frate. Cum e posibil?

2. Ce mânăncă cei morți, care dacă ar fi mâncați de cei vii, aceștia din urmă ar muri?

3. Noaptea vin fără să le chemi sau să le aduci, iar ziua dispar fără să fie furate. Ce sunt?

4. Ce zboară când se naște, se așează când e în viață și curge când e mort?

5. În aproape fiecare limbă a pământului, acest cuvânt începe cu litera m. Care este acest cuvânt?

6. Sfârșitul spațiului, sfârșitul timpului și începutul și sfârșitul infinitului. Ce este?

7. Bărbatul a mers prin ploaie fără nimic pe cap și părul nu i s-a udat. Cum e posibil?

8. Dacă-mi spui numele, din acel moment încetez să mai exist. Cine sunt?

9. Ce mânăncă absolut tot?

10. Ce intră în apă roșu și iese afară negru?

Újévi fogadalomtétel

Iskolánk diákjait, pedagógusait kérdeztük meg arra keresve a választ, hogy mi a véleményük az újév elején tett fogadalmakról, és hogy ők tettek-e már ilyenkor fogadalmat.

1. Szerintem, hasznos dolog, de én még sose tettem fogadalmat.

(Szabó Hunor, VII. a)

2. Az én véleményem az, hogy sokkal könnyebb betartani az újévi fogadalmakat, mint amelyeket évközben teszünk. A szilveszter egy emlékezetes pillanat, és nem felejtjük el olyan hamar az ekkor tett fogadalmakat. Még az osztályunk is tett egy fogadalmat, ami abból állt, hogy nem csúfolódunk egymással. Az én fogadalmam pedig abból állt, hogy szorgalmasabban tanulok, segítőkészebb és barátságosabb leszek.

(Német Ágota, VI.B)

3. Általában nem tartom fontosnak, hogy újévi fogadalmakat tegyünk. Szerintem az a fontos, hogy az ember olyan jól, ha nem jobban, végezze a dolgát, mint az előző évben.

(Kelemen Albert, tanár)

4. Szerintem az újévkor tett fogadalmakat nem lehet betartani. Évközben is lehet elhatározásokat tenni. Amikor aktuális valami, akkor kell elhatározásokat tenni, és nem az újév elején, csak azért, mert szokásban van.

(Balázs Katalin, titkárnő)

5. Hasznosnak tartom, hisz az ember saját magának fogadja meg. Csak nem lehet mindig betartani. Lehetnek külső körülmények, melyek befolyásolnak. De jó, ha az ember megpróbál mindent, hogy a kitűzött célt elérje.

(Nagy-Imecs Zsuzsanna, könyvtáros)

6. Szerintem, jó, ha az emberek fogadalmat tesznek, így a feltett szándékuk jobban teljesül. Én már tettem különböző fogadalmakat, mint például jobban odafigyeljek a tanulásra, úgyszintén a társaimra, hogy ne bántsam meg őket. Az idén a tanulásra figyelnék jobban, és a szüleimre, hogy nagyobb szeretetet nyújtsak.

(Ambrus Bernadett, VI.B)

7. Nekem az a véleményem, hogy a fogadalomtétel ösztönöz valamire. Ha az elhatározásomat meg tudom valósítani, az jó érzés. Volt már olyan elhatározásom, hogy ne halasszam a házi írást vasárnapra, amit kisebb-nagyobb sikerrel megvalósítottam.

Az idén is tanulóval kapcsolatos elhatározásokat tennék, és, hogy ne bosszantsam annyit a testvéremet.

(Jakab Eszter, VI.B)

8. Szerintem, jó dolog, mert ezáltal a jellemünk javul. Én azt fogadtam, hogy szorgalmasabb leszek.

(Szakács Dóra, VII. a)

9. Egy ember akkor változtat életmódján, amikor annak szükségéről önmagát is meggyőzte, de ez nem dátumfüggő. A hajdani kótáblára írtakat, ha betartod, nincs is semmi nagy változásra szükséged.

(Szász Margit, tanítónő)

10. Soha nem teszek újévi fogadalmat, ellenben átgondolom az új évet. A rosszat elfelejtem, a jóért mondom egy imát. Az új évtől mindig jót remélek. Azt kívánom magamnak, hogy legyen erőm mindig a lehető legjobban dolgozni és élni, a rajzórán jó légkört, sikeres munkát teremteni.

(Balázs Ibolya, tanár)

Összeállította:

Fülöp Ágnes, Karda Attila (VII.A)

Találkozás Kányádi Sándorral

Január 22-én a magyar kultúráé volt a főszerep. Az ünnepségre a szervezők Kányádi Sándor bácsit, a mi költőnket, hívták meg a Tomcsa Sándor Művelődési Házba.

Sanyi bácsi sok mindenről mesélt nekünk. Megtudtuk tőle, hogy azért tartja magát a nép vándorköszörűsének, mert ő is városból városba, faluból faluba látogatva próbálja csiszolni az emberek beszédét.

Aztán a versről beszélt. „A vers az, amit mondani kell”, hisz a vers mindenkié. Majd lehetőséget adott a versmondásra. Kicsi is és nagy is, és főleg, aki bátor volt, mondhatott verset.

Elmesélte azt a tapasztalatát is, hogy a világon mindenhol találkozott magyarokkal, akik néha jobban ismerték a történelmet, verseinket, mint az anyaországban élők.

Arra biztatott, hogy legyünk mindig összetartók, ápoljuk anyanyelvünket, őrizzük meg szépségét.

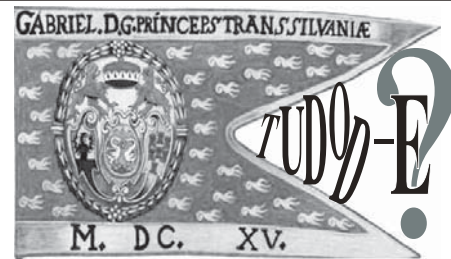
A balladáról is beszélt, ami szerint egy szép, tömör, szomorú mű. Egy balladát, melyet Horváth Imre írt, meg is tanultunk.

Nagy szeretettel és ragaszkodással beszélt Székelyudvarhelyről, ahol a kö-zépiskolát végezte. Az ő ötlete volt a parkban felállított Elek apó kútja is.

Végül könyveket dedikált.

Reméljük, ellátogat még városunkba, és hallgathatjuk történeteit, tapasztalatait. Jövőre is nagy szeretettel várjuk!

Szakács Dóra, Fülöp Ágnes, VII.A

1. Hol született Bethlen Gábor? (megye, helység)
2. Hány éve született?
3. Honnan származik az édesanyja?
4. Hány éves korától volt apród Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem udvarában?
5. Hogy hívták az előtte uralkodó fejedelmet?
6. Mikor volt Erdély fejedelme?
7. Kik alkották nagyrészt korszerű hadseregét?
8. Melyik országgal volt jó diplomáciai kapcsolata?
9. Melyik két nagyhatalom között folytatott egyensúly politikát?
10. Hány iskolaalapítás fűződik Bethlen Gábor nevéhez?

Kovács Katalin, felzárkóztató tanító

Az idő nemcsak pénz,

hanem a következő kérdések fontos eleme. Egy kis tájékozódás az időben, az ismeretlenben, és máris kész lehet a válasz!

1. Hallhatott-e Jókai Mór

- a) Ady Endréről?
- b) az Északi-sark felfedezéséről?
- c) az első újkori olimpiáról?
- d) a mozgófilmről?

2. Hallhatott-e József Attila

- a) Albert Schweitzer tevékenységéről?
- b) a televízióadásról?
- c) Radnóti Miklós haláláról?
- d) arról, hogy Szent-Györgyi Albert előállította a C-vitamint?

3. Olvashatta-e Ady Endre a következő könyveket? Kik az írók?

- a) A Pál utcai fiúk
- b) Légy jó mindhalálig
- c) A Noszty fiú esete Tóth Marival
- d) Egri csillagok

4. A koldus és királyfi írója ismerhette-e a következő regényeket?

- a) Robinson
- b) Az utolsó mohikán
- c) Kétévi vakáció
- d) A két Lotti

Felhívás!

A megoldott feladatokat dobjátok be az erre kijelölt ládába, határidő: február 13.

(folytatás az 1. oldalon)

5. A „Meseszer” játékot az egri Bródi Sándor Megyei és Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára indította útjára 2009. nov. 4-én. 2010. nov. 11-én került át a csíkszeredai Márton Áron Gimnázium könyvtáráról Székelyudvarhelyre a Móra Ferenc Ált. Iskolába. Dec. 15-én a stafétát a mi iskolánk könyvtárosa vette át, és januárban mesemondástól hangos az iskola.

6. Dec. 16-án karácsonyi vásárra került sor az iskolánkban. A vásáron begyűlt pénzösszegeből iskolánk szociálisan hátrányos tanulói kaptak ajándékot.

7. Dec. 17-én rövid műsor keretében vették át Udvarhely körzet cserkészei a Backamadarasi Kiss Gergely Református Kollégiumban a betlehem lángot, és vitték tovább a város és a környéki települések templomaiba.

8. Dec. 19-én iskolánk színjátszó köre Dávid Katalin tanárnő vezetésével Adventben címmel a Bethlen negyedi Református templomban szerepelt.

9. Jan. 11-én került sor az asztali tenisz verseny iskolai szakaszára Nagy József, tornatanár irányításával. 15 versenyző vett részt. Károly Tamás (VIII.B) I. helyezést, Laczkó Alpár, (VIII. A) II. helyezést és Orbán Bakk Richárd, (VIII. B), Szigyártó Zoltán, (V.B) III. helyezést ért el.

10. A Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont és a székelyudvarhelyi Cimborá Gyerekek Klubja a Magyar Kultúra Napja tiszteletére szervezte meg jan. 18-án és 19-én a Hajnalcsillag népdalvetélkedőt. Iskolánkban a negyedik- ötödik osztályosok csapatában Sándor Beáta Réka, Szigyártó Noémi (IV. B), Márton Klementina, Tóti Éva (V. A) vett részt. A VII-VIII. osztályos korcsoportban Jenei Petra (VII.A) és Sebestyén Andrea (VIII.B) versenyzett. Első díjat nyert Sándor Beáta Réka. Felkészítették: Csegzi Judit tanítónő és Csathó Kunigunda zeneszakos tanár.

11. Jan. 15-én Csíkszeredában került sor az angol megyei olimpiászra. Iskolánkban Barabás Emőke, VIII. A osztályos tanuló jutott tovább, és a IV. díjat hozta el. Felkészítette Kovács Kinga, angol szakos tanár.

12. Jan. 19-én, az iskolai sakkversenyen a helyezések a következőképpen alakultak. Fiúknál I. díj Szász Bálint (VIII.A), II.díj Tódor- Hajdó Norbert (VI.B), III. díj Szigyártó Zoltán (V.B). Lányoknál: I. díj Szász Katalin

(III.B), II. díj Vajda Krisztina (IV.B), III.díj Tódor- Hajdó Klaudia (I.B)

13. Jan. 20-án, csütörtökön 11 órától Túl az Óperencián címmel az egy- négy osztályosok verses gyermek-előadáson vettek részt.

14. Jan. 21-én farsangi tematikus napot tartottak az I. A osztályban.

15. Jan. 22-én körzeti tantárgy-olimpiászra került sor biológiából. Iskolánkat Fülöp Ágnes, (VII.A) képviselte. Felkészítette: Fogarasi Ida, szakos tanár.

Ugyanakkor a matematika tantárgyverseny körzeti szakaszán 16 tanuló vett részt iskolánkban. I. díjat nyert Márton Emőke, (V.A), III. díjat Lukács Róbert, (VII.B), dicséretben részesült Gál-Joó Melánia (VIII.A) és Jakab Eszter (VI.B). A Megyei szakaszra Márton Emőke, Lukács Róbert, Gál- Joó Melánia jutott tovább. Felkészítő tanárok: Gábos Erzsébet, Biró G. Albert.

16. Jan. 24-én szervezték meg a fiúk városi kézilabda bajnokságát. Iskolánk csapata a II. helyezést érte el, és tovább jutott a megyei bajnokságra.

17. Jan. 28-án folytatódnak a városi sakkbajnokságok. Az iskolai szakasz nyertesei mérik össze tudásukat a városi szakaszon.

15. Jan. 28-án ér véget az első félév. Megkapjuk a bizonyítványokat, amelyből kiderül, hogy szeptember óta hogyan teljesítettünk.

A félévközi vakáció jan. 29-től február 6-ig tart.

Hajnalcsillag népdalvetélkedő

2011. jan. 18-án, iskolánk kis pacsitái részt vettek egy népdalvetélkedőn, amelynek színhelye a Művelődési Ház kisterme volt. A vetélkedőt a Cimborá ház szervezte a Magyar Kultúra Napja tiszteletére.

A kis énekeseket két csoportba sorolták: I-III, és IV-V osztályosok.

Minden versenyző tíz népdallal készült, melyből egyet a versenyző választott ki, a másodikat pedig a zsűri, tehát minden gyereknek két népdalt kellett elénekelnie.

Igazán kellemes délutánt tölthetünk. Sok szép éneket, csodálatos dal- lamokat hallgathattunk meg. Kár lenne ezeket elfelejteni.

A gyerekek is jól érezték magukat. A díjkiosztáskor örültünk, hogy iskolánk IV.B osztályos diákjának, Sándor Beáta-Rékának a zsűri az I. díjat ítélte oda.

Csegzi Judit, tanítónő

„Az én lovam kese
Kezdődjön a mese”

Meseszer program

„Mindezt pedig azért, hogy se szeri, se száma ne legyen a mesemondásnak, hogy szép-szerűvel rendszeresen összegyűljünk mesélni, mesét hallgatni, csak úgy, jól érezni magunkat.

Hogy a mese legyen fűszere életünknek, gyógyszer a rosszkedvünknek, ékszere nyelvünknek. Hogy népmeséink hatalmas félszerében mindenki szert tehessen a maga szerére, amivel szertelenségeit csillapíthatja, netán amin elméjét tornáztathatja. Mert úgy látjuk időszerű már, hogy a mesemondás ősi szertartásával ez a magunk-fajta emberi szerzet felszerelje magát mindazzal, amit a mesékből megszerezhet: emberséggel, kitartással, türelemmel, az új-rakezdés képességével, erkölcsi renddel, humoral, töretlen elszántsággal.

S végezetül pedig azért, hogy elmondhasuk: Szaporodjanak hát a MESESZERŰ alkalmak kényszer nélkül szerrel szerre, dombról dombra térben és időben egyaránt, legyen ebben játékos társunk felnőtt és gyermek, asszony és ember, jószerevel mindenki, akinek kedve van hozzá.

- Eger, 2009. november 4. szerda.”

Iskolánk a mesemondó stafétát a Móra Ferenc Általános Iskolától vette át, és február 15-én két intézménynek adja tovább: az Orbán Balázs Általános Iskolának meg a Városi Könyvtárnak.

Február 15-én két intézménynek adja tovább: a 10-ig osztályszinten kerül sor a mesemondásra. 10-én maratoni mesemondást szervezünk a biológia szakteremben. Reggel 8 órától szünet nélkül meséket mondanak a diákjaink. Február 15-én, kedden lesz az átadási ünnepség, melynek témája a fonó: népdalokkal, táncokkal, mesékkel.

„Három libagége,
Itt a mese vége.”

Szerkesztőbizottság:
Bethlen Gábor Ált. Iskola Diáktanácsa
Irányító:
László Krisztina, Fogarasi Ida
Szász Ferenc (DTP)
Támogató:
Lukács Barna- Iskolaigazgató
e-mail: stella@klicknet.ro
Székelyudvarhely, Ifjúság bejárat 3.